

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 3. maj 2016
Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: DEPRSS
Sagsnr.: 1604746
Dok. nr.: 77844

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 11. april 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 479 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Spørgsmål nr. 479:

"Ministeren bedes redegøre for, om ændringen af lov om kunstig befrugtning i 2010, hvorefter lægen skal bede Statsforvaltningen om at træffe afgørelse ved afslag om behandling med kunstig befrugtning, hvis lægen vurderer, at der er tvivl om evnen til at drage omsorg for et kommende barn, har givet udfordringer i praksis og i så fald hvilke udfordringer, der er tale om? "

Svar:

Til brug for min besvarelse har ministeriet indhentet bidrag fra Social- og Indenrigsministeriet f.s.v.a. Statsforvaltningens behandling af sager, jf. § 6a i lov om assisteret reproduktion. Social- og Indenrigsministeriet oplyser følgende:

"Statsforvaltningen har ud fra de sager, der rent faktisk forelægges efter § 6a i lov om assisteret reproduktion, ikke grundlag for at vurdere, i hvilket omfang der for lægerne kan være tvivl om, hvilke sager der skal forelægges. I forhold til Statsforvaltningens behandling af de sager, der indbringes, giver lægernes indbringelse af sagerne ikke Statsforvaltningen anledning til generelle bemærkninger, ligesom sagerne behandling generelt heller ikke vurderes at give anledning til særlige tvivl.

Statsforvaltningen har efterfølgende supplerende oplyst, at Statsforvaltningen traf i alt 67 afgørelser efter § 6a i lov om assisteret reproduktion i 2014 og 76 afgørelser i 2015."

Ministeriet har endvidere indhentet bidrag fra Styrelsen for Patientsikkerhed f.s.v.a. sundhedspersonens opgave, jf. § 6a i lov om assisteret reproduktion. Styrelsen for Patientsikkerhed oplyser følgende:

"Styrelsen for Patientsikkerhed kan oplyse, at styrelsen ikke har kendskab til, om det i praksis har givet udfordringer, at lægen skal bede statsforvaltningen om at træffe afgørelse om forældreuegnet, jf. § 6a, stk. 1, i lov om assisteret reproduktion.

Styrelsen for Patientsikkerhed skal henvise til Statsforvaltningen for en besvarelse af spørgsmålet

Herudover kan Styrelsen for Patientsikkerhed oplyse, at Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn har modtaget og behandlet tre klager (sagsnr. 13/242, 13/245 og 13/8027), der kan være relevante i forhold til spørgsmålet. Alle tre sager handler om det samme par, og klagerne omhandler behandling hos parrets praktiserende læger. Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn traf afgørelse i sagerne i november 2014.

Sagerne handler om forløbet hos den praktiserende læge forud for eller sideløbende med behandling med assisteret reproduktion på et sygehus. Det er styrelsens opfattelse, at afgørelserne afspejler, at de praktiserende læger har haft svært ved at agere inden for lovens og bekendtgørelsens retningslinjer, hvorefter henvendelse til Statsforvaltningen skal ske fra den sundhedsperson, der er ansvarlig for behandlingen og ikke fra den læge, der foretager henvisning til assisteret reproduktion. De praktiserende læger har været i tvivl om deres reaktionsmuligheder, når de sad over for et par, der bad om en henvisning til fertilitetsbehandling, men hvor lægerne var i tvivl om parrets forældreegnethed.

Sagsnr. 13/242 og 13/245

Sagerne var stort set identiske, og de indeholdt en klage over henholdsvis behandlingen af kvinden og manden. De klagede begge over, at de praktiserende læger ikke ville anbefale, at parret fik børn, og at lægeklinikken på denne baggrund afviste at sende en henvisning til fertilitetsbehandling.

Af afgørelserne fremgår det, at kvinden havde været i klinikken flere gange – manden få gange – og man havde talt om parrets ønske om at blive forældre, herunder om fertilitetsbehandling, men lægerne i klinikken var i tvivl om parrets forældreegnethed.

Lægerne indhentede juridisk rådgivning fra Lægeforeningen. På baggrund af rådgivningen afviste lægeklinikken at skrive en henvisning til fertilitetsbehandling, medmindre parret ville give samtykke til videregivelse af oplysninger til statsforvaltningen, som så kunne vurdere sagen.

Herefter skiftede parret til en anden praktiserende læge.

I afgørelserne fra Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn lagde nævnet til grund, at efter § 1, stk. 2, i den dagældende bekendtgørelse nr. 1026 af den 31. oktober 2012 om vurdering af forældreegnethed i forbindelse med behandling med kunstig befrugtning, så kan den sundhedsperson, der henviser til behandling med kunstig befrugtning, efter samtykke ved henvisningen gøre opmærksom på, at der kan være tvivl om kvindens eller parrets evner til at drage omsorg for et barn efter fødslen.

Disciplinærnævnet udtalte dog samtidig, at efter nævnets opfattelse, så er det efter bekendtgørelsens § 2, stk. 1 og 2, alene den for fertilitetsbehandlingen ansvarlige sundhedsperson, der, inden behandlingen iværksættes, kan foretage forældreevnevurderingen, og kan foranledige en undersøgelse i Statsforvaltningen af kvindens eller parrets evne til at drage omsorg over for et barn efter fødslen.

Disciplinærnævnet fandt på den baggrund, at en praktiserende læge ikke kan afvise at henvise til fertilitetsbehandling på baggrund af manglende samtykke til, at den praktiserende læge på henvisningen oplyser om sin tvivl om parrets evne til at drage omsorg for et barn efter fødslen.

En praktiserende læge kan således heller ikke afvise at henvise til fertilitetsbehandling på baggrund af manglende samtykke til, at den praktiserende læge kan kontakte Statsforvaltningen med henblik på en forældreevnevurdering.

I de konkrete sager fandt disciplinærnævnet dog ikke anledning til at udtale kritik af de praktiserende læger, som i strid med bekendtgørelsen havde afvist at udfærdige en henvisning til fertilitetsbehandling. Disciplinærnævnet begrundede dette med, at lægerne vurderede, at der forelå en åbenlys tvivl om parrets forældreegnethed, og at lægerne handlede i overensstemmelse med den juridiske rådgivning, de havde modtaget fra Lægeforeningen.

Den ene af afgørelserne er offentliggjort i anonymiseret form på styrelsens hjemmeside den 10. december 2014 med overskriften "Praktiserende læge afviste at henvise til fertilitetsbehandling" og nr. 144601.

Sagsnr. 13/8027

Sagen omhandlede behandlingen af kvinden hos den nye praktiserende læge, som man skiftede til, efter at henvisning til fertilitetsbehandling var blevet afvist.

Der blev klaget over, at lægen trak en henvisning til fertilitetsbehandling tilbage, at lægen overtrådte sin tavshedspligt ved at rette henvendelse til Statsforvaltningen, og at lægen ikke udviste tilstrækkelig omhu og uhildethed ved sin erklæring til Statsforvaltningen.

Den praktiserende læge henviste parret til fertilitetsbehandling på sygehus tre dage efter lægeskiftet. Knap to måneder senere skrev den praktiserende læge til sygehuset, at han var bekymret for kvindens evner til at opfostre et barn.

Efter yderligere en måned modtog den praktiserende læge journalen fra kvindens tidligere praktiserende læge. Herefter kontaktede han Statsforvaltningen vedrørende kvindens ønske om fertilitetsbehandling. Efter yderligere få dage kontaktede han sygehuset og informerede om, at den tidligere henvisning var sendt på et mangelfuldt grundlag. Begge disse kontakter var sket med parrets mundtlige samtykke.

I sin afgørelse konstaterede disciplinærnævnet, at henvisningen til fertilitetsbehandling ikke var trukket tilbage. Endvidere fandt nævnet, at de oplysninger som indgik i erklæringen til Statsforvaltningen var med til at danne et overblik over situationen, således at Statsforvaltningen ville kunne træffe en mere helhedsorienteret vurdering af parrets evner til at drage omsorg for et barn. Nævnet fandt dog grundlag for at udtale kritik af, at man ikke havde indhentet et skriftligt samtykke til videregivelse af oplysningerne, jf. sundhedslovens § 44, stk. 1."

Jeg kan henholde mig til oplysningerne fra Social- og Indenrigsministeriet og Styrelsen for Patientsikkerhed.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde / Rikke Skadhauge Seerup